

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Α΄ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΣΧΕΔΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΝΟΜΩΝ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργιών και άλλες διατάξεις»

I. Γενικές παρατηρήσεις

Το φερόμενο προς συζήτηση Νοσχ. όπως διαμορφώθηκε μετά την επεξεργασία του από τη Διαρκή Επιτροπή Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης, περιλαμβάνει τρία μέρη.

Α) Με τις διατάξεις του Πρώτου Μέρους τροποποιούνται και συμπληρώνονται οι ρυθμίσεις του ομότιτλου ν. 3689/2008 (άρθρα 1 έως 20 του Νοσχ).

Ειδικότερα, προβλέπεται ότι όργανα διοίκησης της «Εθνικής Σχολής Δικαστικών Λειτουργιών» (εφεξής, «Σχολή») είναι, εκ νέου (πρβλ. άρθρο 1 παρ. 3 του ν. 2236/1994), το Διοικητικό Συμβούλιο (εφεξής, «Δ.Σ.») και ο Γενικός Διευθυντής της Σχολής (άρθρο 2 παρ. 2), μεταβάλλεται η συγκρότηση του Δ.Σ. και συμπληρώνονται τα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα του Γενικού Διευθυντή, ορίζεται δε ότι αυτός «οφείλει να διαμένει στην έδρα της [Σχολής] και να μεριμνά σε καθημερινή βάση για το επιτελούμενο στη Σχολή έργο» (άρθρα 3 και 4).

Περαιτέρω, δεν προβλέπονται πλέον θέσεις «Συμβούλων Σπουδών», αλλά θέση «Συμβούλου Επιμόρφωσης για θέματα ευρωπαϊκού δικαίου» (άρθρο 6), τροποποιείται η συγκρότηση και ενισχύονται οι αρμοδιότητες των «Συμβούλων Σπουδών» (άρθρο 7), αυξάνεται στα σαράντα πέντε έτη το όριο ηλικίας για τη συμμετοχή στον εισαγωγικό διαγωνισμό της Σχολής (άρθρο 8), προβλέπεται ότι τα προερχόμενα από τους καθηγητές Τμημάτων Νομικής μέλη της Επιτροπής Διαγωνισμού ορίζονται με κλήρωση (άρθρο 9), ρυθμίζεται ο τρόπος επιλογής των θεμάτων των γραπτών προκριματικών εξετάσεων (άρθρο 10), περιορίζεται δε σε «ποσοστό αξιολόγησης 30%» η σημασία της προφορικής δοκιμασίας για τη διαμόρφωση του τελικού βαθμού επιτυχίας κάθε υποψηφίου (άρθρο 11).

Εξ άλλου, ιδρύεται «κατεύθυνση κατάρτισης και επιμόρφωσης των Εισαγγελέων» με αντίστοιχο Διευθυντή (άρθρα 12 και 5), ρυθμίζονται δε αναλυτι-

κώς το περιεχόμενο του προγράμματος σπουδών (άρθρο 12) και η βαθμολόγηση στο πρώτο και στο δεύτερο στάδιο της κατάρτισης των εκπαιδευομένων (άρθρα 13 και 14).

Τέλος, προτείνεται οι εξετάσεις αποφοίτησης να είναι γραπτές (άρθρο 15), να συνυπολογίζεται για τον καθορισμό της σειράς επιτυχίας και η βαθμολογία κατά το πρώτο στάδιο της κατάρτισης και να περιλαμβάνει η πρακτική άσκηση παρακολούθηση τριών εκπαιδευτικών σεμιναρίων (άρθρο 16 του Νοχ).

Β) Με τις διατάξεις του Δευτέρου Μέρους (άρθρα 21 έως 31 του Νοχ) αναδιοργανώνεται το «Ινστιτούτο Διεθνούς Δημοσίου Δικαίου και Διεθνών Σχέσεων», ΝΠΔΔ το οποίο μετατρέπεται σε νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα.

Γ) Με τις διατάξεις του Τρίτου Μέρους ορίζεται, μεταξύ άλλων, ότι ο Διευθυντής και ο Υποδιευθυντής του «Ελληνικού Ινστιτούτου Διεθνούς και Αλλοδαπού Δικαίου», ΝΠΔΔ που ιδρύθηκε με τον ν. 1712/1939, αποχωρούν αυτοδικαίως με τη συμπλήρωση του εβδομηκοστού δεύτερου έτους της ηλικίας τους (άρθρο 32 του Νοχ) και παρέχεται δυνατότητα πραγματοποίησης μέρους της άσκησης ασκούμενου δικηγόρου σε δικαστήριο (άρθρο 33).

II. Παρατηρήσεις επί των άρθρων του Νοχ

1. Επί του άρθρου 2

Με την παρ. 1 του προτεινόμενου άρθρου προστίθεται εδάφιο στο άρθρο 2 παρ. 2 περ. α΄ του ν. 3689/2008. Κατά την εν λόγω διάταξη του ν. 3689/2008, «Η οικονομική και διοικητική διαχείριση [της Σχολής] ασκείται, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.δ. 496/1974 (ΦΕΚ 204 Α΄), με τον τρόπο και τα όργανα που καθορίζει ειδικός κανονισμός, ο οποίος καταρτίζεται, ύστερα από πρόταση του Γενικού Διευθυντή, από το Διοικητικό Συμβούλιο και κυρώνεται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Δικαιοσύνης. Η οικονομική διαχείριση υπάγεται στον προληπτικό έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου».

Εξ άλλου, κατά τον ισχύοντα «Ειδικό Κανονισμό Οικονομικής Διαχείρισεως Εθνικής Σχολής Δικαστών» (ΥΑ 8266/1995), «Η διοίκηση και διαχείριση της περιουσίας της [Σχολής] ενεργείται από το Γενικό Διευθυντή της Σχολής ο οποίος αποφασίζει για κάθε πράξη διαχείρισεως της περιουσίας αυτής» (άρθρο 1 της ΥΑ 8266/1995) και είναι «διατάκτης των δαπανών της» (άρθρο 2 της ως άνω ΥΑ).

Κατά την προς ψήφιση προσθήκη στο άρθρο 2 του ν. 3689/2008, «Ο έλεγχος των δαπανών, συμβάσεων και των εν γένει οικονομικών υποθέσεων της Εθνικής Σχολής Δικαστικών Λειτουργιών, όπως ειδικότερα προσδιορίζεται στον (...) ειδικό κανονισμό, ανατίθεται, με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, σε Σύμβουλο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ύστερα από απόφαση του οικείου δικαστικού συμβουλίου,

και ασκείται υπό την εποπτεία του Γενικού Διευθυντή της Εθνικής Σχολής Δικαστικών Λειτουργιών».

Επισημαίνεται ότι, κατ' άρθρο 32 παρ. 2 του ν.δ. 496/1974, τα όργανα διοίκησης ΝΠΔΔ ασκούν εποπτεία και «έλεγχο» στους «υπολόγους» ΝΠΔΔ, δηλαδή, στους εντεταλμένους «την είσπραξη εσόδων ή την πληρωμή εξόδων του Δημοσίου ή των ΝΠΔΔ, καθώς και [σε όσους] με οποιοδήποτε τρόπο, έστω και χωρίς νόμιμη εξουσιοδότηση, διαχειρίζονται χρήματα, αξίες ή υλικά που ανήκουν στο Κράτος ή σε ΝΠΔΔ (εν τοις πράγμασι ή de facto υπολόγοι), επίσης δε και [σε οποιονδήποτε άλλο], που, εξαιτίας της φύσεως των υπηρεσιακών του καθηκόντων, θεωρείται από ειδική διάταξη νόμου ως δημόσιος υπόλογος ή υπόλογος ΝΠΔΔ» (ΕΣ 2794/2009, ΕΣ ΟΛ 1492/2000, άρθρα 32 παρ. του ν.δ. 496/1974 και 25 παρ. 2 του π.δ. 774/1980).

Περαιτέρω, προληπτικός έλεγχος δαπανών ΝΠΔΔ ασκείται από Παρέδρους ή Επιτρόπους του Ελεγκτικού Συνεδρίου (ΕΣ, άρθρα 98 παρ. 1 του Συντάγματος και 19 παρ. 2 του π.δ. 774/1980), κατασταλτικός έλεγχος λογαριασμών δημοσίων υπολόγων ασκείται από Κλιμάκιο του ΕΣ (άρθρα 98 παρ. 1 του Συντάγματος και 22 παρ. 1 του π.δ. 774/1980), διατάκτης δε δαπανών, όπως, κατ' εξοχήν, όργανο διοίκησης του ΝΠΔΔ, «δεν έχει αρμοδιότητα καταλογισμού των υπό την εποπτεία του υπολόγων» (ΕΣ ΟΛ 1302/1993), στο πλαίσιο κατασταλτικού δημοσιονομικού ελέγχου.

Υπό το φως των ανωτέρω, θα ήταν νομοτεχνικώς ενδεδειγμένο να αναδιατυπωθεί η προς ψήφιση διάταξη, ώστε να προκύπτει με σαφήνεια:

α) ότι η προβλεπόμενη εποπτεία του Γενικού Διευθυντή της Σχολής ασκείται σε υπολόγους (άρθρο 32 παρ. 2 του ν.δ. 496/1974) και δεν αφορά δημοσιονομικό έλεγχο, αποκλειστικής, κατά το Σύνταγμα, αρμοδιότητας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, καθώς και

β) ο χαρακτήρας, διοικητικός ή δημοσιονομικός, της προβλεπόμενης ελεγκτικής αρμοδιότητας Συμβούλου του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

2. Επί των άρθρων 4 και 5

Κατά τις προς ψήφιση διατάξεις Γενικός Διευθυντής και Διευθυντές Κατάρτισης και Επιμόρφωσης της Σχολής τοποθετούνται ανώτατοι δικαστικοί λειτουργοί, «με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (...), ύστερα από αιτιολογημένη απόφαση του οικείου δικαστικού συμβουλίου».

Συναφώς επισημαίνεται ότι, κατ' άρθρο 90 του Συντάγματος, «Οι προαγωγές, τοποθετήσεις, μεταθέσεις, αποσπάσεις και μετατάξεις των δικαστικών λειτουργών ενεργούνται με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται ύστερα από απόφαση ανώτατου δικαστικού συμβουλίου. Αυτό συγκροτείται από τον πρόεδρο του οικείου ανώτατου δικαστηρίου και από μέλη του ίδιου δικαστηρίου που ορίζονται με κλήρωση μεταξύ εκείνων που έχουν τουλάχιστον δύο ετών υπηρεσία στο δικαστήριο αυτό, όπως νόμος ορίζει (...) Αν ο Υπουργός

Δικαιοσύνης διαφωνεί με την κρίση ανώτατου δικαστικού συμβουλίου, μπορεί να παραπέμψει το ζήτημα στην ολομέλεια του οικείου ανώτατου δικαστηρίου, όπως νόμος ορίζει. Δικαίωμα προσφυγής έχει και ο δικαστικός λειτουργός στον οποίον αφορά η κρίση, υπό τις προϋποθέσεις που ορίζει ο νόμος (...) Οι αποφάσεις ή πράξεις κατά τις διατάξεις αυτού του άρθρου δεν προσβάλλονται στο Συμβούλιο της Επικρατείας».

Έχει κριθεί ότι δεν εμπίπτουν στο, κατά τα ανωτέρω, απαράδεκτο της αίτησης ακυρώσεως ενώπιον του ΣτΕ «και εξετάζονται κατ' ουσία λόγοι ακυρώσεως, με τους οποίους αμφισβητείται η συνδρομή όρου ή περιορισμού που τίθεται ευθέως από τις διατάξεις των ως άνω παραγράφων του άρθρου 90, όπως είναι η θεσπιζόμενη με τις διατάξεις αυτές αρμοδιότητα του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου» (ΣτΕ 3466/2005, Ολ 1274/1993, 292/1984) ή η τοποθέτηση δικαστικού λειτουργού με προεδρικό διάταγμα. Αντιθέτως, «δεν είναι παραδεκτοί λόγοι ακυρώσεως αναφερόμενοι σε παράβαση όρων ή περιορισμών που τίθενται από τον κοινό νομοθέτη» (ΣτΕ, όπ. π.), όπως το αναιτιολόγητο της απόφασης του οικείου δικαστικού συμβουλίου, το οποίο μόνον ενώπιον της ολομέλειας του οικείου ανώτατου δικαστηρίου μπορεί να προβληθεί.

Αθήνα, 24.1.2011

Ο Εισηγητής

Ανδρέας Κούνδουρος

Προϊστάμενος του Τμήματος Ευρωπαϊκών Μελετών

Ο προϊστάμενος του Β΄ Τμήματος

Νομοτεχνικής Επεξεργασίας

Στέφανος Κουτσουμπίνας

Επ. Καθηγητής της Νομικής Σχολής

του Πανεπιστημίου Θράκης

Ο προϊστάμενος της Α΄ Διεύθυνσης

Επιστημονικών Μελετών

Αντώνης Παντελής

Καθηγητής της Νομικής Σχολής

του Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου

Κώστας Μαυριάς

Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών